

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

SAAMBINDER

Die Nederlandse Gereformeerde Gemeente van Randburg

17/09/2020
jaargang 98

nr **51**

In het najaar van 1995 brengt ds. C. de Jongste een bezoek aan de gemeente van Randburg in Zuid-Afrika. Enkele maanden later doet hij in De Saambinder verslag van dit bezoek. Tevens beschrijft hij daarbij enkele hoogtepunten uit de geschiedenis van de gemeente, waaronder de ingebruikneming van het nieuwe kerkgebouw op 10 oktober 1975 door ds. H. Ligtenberg. Als hij oud-ouderling

A. Meijer daarover aan het woord laat, merkt deze onder meer op: 'Tot verwondering en tot roem van God se genade mag ons getuig, dat die Heere in die 'tabernakel' wil spreek tot op hierdie dag. En dit tot 'n ellendige en arm volk, wat op Sy Naam betrou. (...) Ons hoop en bid dat die Heere nog wil woon en werk in ons en ons kinders, want Sy trou rus op die late nageslag tot in ewigheid'.

Gedenk aan hen

Door Nehemia's leven loopt als een gouden draad zijn gebed. De man die zoveel heeft mogen betekenen voor Jeruzalem kende een teer gebedsleven. Net als Daniël.

Gedenk aan hen...
Nehemia 13:29a

Ook de laatste woorden van het boek Nehemia vormen een gebed: 'Gedenk mijner, mijn God, ten goede'. Het is een ootmoedig smeekgebed om Gods gunst en genade. Leerden we zo bidden? Nehemia heeft ook gebeden omtrent zijn tegenstanders. In Nehemia 13:29 bidt hij over de priesters die het ambt hebben bezoodeld door hun huwelijk met een heidense vrouw. Het is een ingrijpend gebed, omdat hij niet bidt voor hun bekering, maar om Gods oordeel over hen.

Vele vragen dringen zich nu op. Mocht Nehemia dit wel bidden? Was Stéfanus niet op een betere plaats toen hij voor zijn vijanden bad? Heeft de Heere Jezus niet gezegd: 'Zegent hen die u vervloeken; bidt voor degenen die u geweld doen en die u vervolgen?' Was Nehemia van zijn plaats? Nee. Ook uit de mond van Jeremia horen we een dergelijk gebed om Gods oordeel over de vijanden (Jer. 18:23). Verder heeft David, de man naar Gods hart, verschillende malen zo'n gebed uitgesproken (Ps. 69:23-29, 109:6-20). Het heeft de Heere zelfs behaagd om deze gebeden op te nemen in het boek der Psalmen. De Geest der genade en der gebeden heeft David deze gebeden in het hart gelegd om voor de kerk van alle tijden en plaatsen tot onderwijs te zijn.

ds. J.M.D. de Heer,
Middelburg

En bovendien: zelfs in de hemel klinkt een dergelijk gebed om Gods oordeel over de zonde. De zielen onder het altaar in het troongezicht van de apostel Johannes roepen met grote stem: 'Hoe lang, o heilige en waarachtige Heerser, oordeelt en wreekt Gij ons bloed niet van degenen die op de aarde wonen?' (Openb. 5:10). De martelaren krijgen antwoord: ze moeten nog een kleine tijd wachten. Ze krijgen geen berisping om hun gebed! Hoe zou er in de volmaakte hemel een zondig gebed gebeden kunnen worden?

De eer van Gods Naam

Het gebed van Nehemia is dus schriftuurlijk. Ondertussen vervult het ons met hui-
ver. Nehemia bidt niet uit een persoonlijke gekrentheid. Dan was het geen zuiver gebed. Hij komt in zijn gebed op voor de eer van Gods Naam. Eerst bad Nehemia om Gods oordeel over de ontzettende spot van Tobia tegen het werk van God. Hij zegt het ook uitdrukkelijk: 'Zij hebben U getergd' (Neh. 4:5). In Nehemia 6 wordt de Naam des Heeren bespot en het werk voor de Godsstad bedreigd. Het komt zelfs zo ver dat men een moordaanslag op Nehemia beraadt. Opnieuw bidt Nehemia om Gods straffen over de zonde (Neh. 6:14).

In het slot van Nehemia is het niet zozeer de tegenkating tegen de herbouw van de muur die Nehemia tot het gebed dringt. De muur is voltooid. Maar dan trekt de duivel zich niet terug. Als de muur niet meer verwoest kan worden, dan zal hij de samenleving achter de muur verwoesten. De dienst des Heeren zal hij van binnenuit proberen uit te hollen, dan zal God Zich opnieuw vertoornen over het volk van Juda en zal een nieuwe verwoesting van Jeruzalem volgen. In dit licht moeten we de kamer van Tobia in de tempelgebouwen (13:4-5), de ontheiliging van de sabbat (13:15-21) en de nieuwe gemengde huwelijken (13:23-28) zien. Het aangrijpende van dit alles is dat de ambten besmet zijn met deze zonden van verval. Het was de hogepriester Eljasib die voor Tobia een kamer inruimde. Het is zijn kleinzoon die trouwt met een dochter van Sanballat, de grootste vijand van de kerk. Juist de medeplichtigheid van de ambtsdragers aan het verval van Jeruzalem zorgt ervoor dat Nehemia zo'n aangrijpend gebed bidt: Gedenk aan hen, mijn God, omdat zij het priesterschap hebben verontreinigd.

In dit nummer

- 6** Commentaar: GKv en de vrouw in het ambt
- 12** 100 jaar Nieuwdorp
De oude waarheid te Nieuwdorp gezocht
- 20** God en Allah

- 2** Gedenk aan hen
- 3** Leren op de school van Christus [37]
- 4** Pastoraat [2]: Zielen winnen voor de Koning
- 7** Bijbelstudie [7]:
De gouden kandelaar
- 8** De Vroege Kerk [6]
- 9** Woordverkondiging in een beeldcultuur [4]
- 10** Seksueel misbruik binnen geloofsgemeenschappen [4]
- 11** 'Doe wel bij Uw knecht, dat ik leve...' 40-jarig ambtsjubileum ds. J.J. Tanis
- 13** Kerknieuws
- 13** Berichten
- 14** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubriek

Opnieuw vraagt Nehemia of de Heere deze gruwelijke zonden wil straffen. Mag Nehemia dit bidden? Ja, hij komt op voor Gods geschonden eer; hij bidt om Gods rechtvaardig oordeel over de zonde.

Recht en genade

Nu een andere vraag: Waarom hebben we zoveel moeite met deze gebeden van Nehemia? Komt dat omdat een gebed om Gods oordeel zo tegenstrijdig is aan onze gedachten over God? We begeren eerder een vergevend God dan een rechtvaardig God, we horen liever over een genadig God dan over een God Die allen dag toorn (Ps. 7:12). En dat terwijl beide kanten vele malen in Gods Woord staan. Gods recht en Gods genade, Gods heiligheid en Gods barmhartigheid zijn alle deugden van God. God heeft al die deugden even lief. En wij?

Wat wij nodig hebben? Een wonder van wederbarende genade, waardoor er liefde in ons hart wordt uitgestort tot God, zoals Hij Zichzelf in Zijn Woord openbaart. God beminnen zoals Hij is, dat zijn we kwijtgeraakt in onze val. Door hartvernieuwende genade wordt dat weer hersteld. Het gebed van Nehemia moge ons dringen tot een heilig beven voor God. Misschien is Bileam voor ons wel een beschamend voorbeeld. Toen hij over Gods oordelen profeteerde, riep hij uit: 'Och, wie zal leven, als God dit doen zal?' (Num. 24:23). Hij had een besef van Gods heiligheid, al stierf hij later in zijn zonden.

De Heere geve ons een heilzame schrik, die ons doet vluchten tot Zijn genade-troon. O, hoe ontzettend zal het zijn als Gods kinderen zo over ons gaan bidden als Nehemia deed.

Het is nu nog de welaangename tijd, de dag der zaligheid. Nu wordt er nog een Middelaar gepredikt Die alle versmaadheid van de Zijnen op Zich nam. De schuld die Hij droeg, werd niet toegedekt, maar o wonder, Hij verzoende die schuld door Zijn bloed. Om Zijnentwil kan een hemelhoge zondeschuld door recht worden uitgedelgd en een zondaar met God verzoend worden.

Zoek toch deze Borg en Zaligmaker in Zijn Woord. Daar wil Hij gevonden worden als de Parel van grote waarde. Wie Hem vindt, vindt het leven en trekt een welgevalen van de Heere.

Ralph Venning

Leren op de school van Christus [37]

Deel II Zuigelingen

XIV WEDERGEBOREN ZIJN

Onderzoeken of we wedergeboren zijn of niet.

Om onszelf te onderzoeken, moeten we eerst leren onderscheiden of we zuigelingen zijn of niet, wedergeboren of niet. Het is dwaas om in deze zaak alleen op ons eigen hart te vertrouwen (Spr. 28:26). Onze harten zijn bedrieglijk en velen doen ons anders over onszelf denken dan we in werkelijkheid zijn. Velen zijn onterecht vertroost, zoals de dwaze maagden. Velen hebben zichzelf rijk gewaand, zoals de kerk in Laodicéa (Openb. 3:17), terwijl anderen rijk waren die dachten arm te zijn, zoals die in Smyrna (Openb. 2:9).

Laten we daarom onszelf onderzoeken, opdat we een recht oordeel zullen vellen. Om bezwaren te voorkomen en de weg te banen om te weten of we bekeerd zijn of niet, zal ik eerst zes vooronderstellingen over de bekering formuleren:

a. De nieuwe geboorte is een verborgenheid.

De bekering is een persoonlijke zaak, een werk dat inwendig en onzichtbaar begint. Het bracht Nicodémus, een leraar en rabbi in Israël, in verwarring toen hij eraan dacht wat de bekering eigenlijk was (Joh. 3:3-13). Net als bij de tandwielletjes in een horloge zijn er zichtbare bewegingen, maar de bron vanbinnen is verborgen. Hoe het kind geformeerd wordt in de buik is een groot mysterie; maar de formering van de nieuwe geboorte is een nog groter mysterie, want zij is volkomen en helemaal een werk Gods en wordt wonderlijk tot stand gebracht in de verborgen plaatsen van het hart. Het wezen wordt vernieuwd in de geest van het gemoed, de eerste en eigenlijke zetel ervan (Ef. 4:23).

b. God gebruikt verschillende gelegenheden om mensen te bekeren en gebruikt verschillende middelen om dit werk tot stand te brengen.

Ik noem dit omdat sommigen geneigd zijn te denken dat ze niet bekeerd zijn als het niet op dezelfde manier gegaan is als bij anderen. De eerste en meest gebruikelijke wijze van bekering is door de prediking van het Evangelie, want het geloof komt door het gehoor (Rom. 10:14-17). Soms gebruikt God een gelegenheid, als iemand iets gelezen heeft, dat Hij een prediker zendt om het uit te leggen, zoals bij de kamerling (Hand. 8:27). Op welke manier het Woord ons ook bereikt om ons te redden, laten we dit reddende Woord aangrijpen. Wijd uzelf aan het lezen of luisteren. Wie weet of God u het geloof zal geven terwijl u leest of luistert, als Hij dat al niet bij u gedaan heeft.

Soms gebruikt God een ontmoeting of een gesprek, zoals dat tussen Christus en de vrouw uit Samaria (Joh. 4). Soms gebruikt God een beproeving of een wanhopige toestand, zoals Hij deed om de verloren zoon te bekeren. David ondervond het nut hiervan voor zijn hernieuwde bekering (Ps. 119:67-71). Soms werkt Hij dit door middel van een genade die Hij aan iemand betoond heeft, of een verlossing die Hij voor iemand tot stand heeft gebracht. (Joh. 9).

(wordt vervolgd)

Uit: "Leren op de school van Christus", Ralph Venning (uitg. Brevier).

Zielen winnen voor de Koning

Pastoraat bedrijven is een veelsoortige en veelzijdige bezigheid. Ouderenpastoraat, ziekenpastoraat, huwelijkspastoraat en andere pastorale activiteiten vullen veel ambtelijke agenda's. Waar het in dit artikel over gaat, is jongerenpastoraat.

ds. A.T. Huijser,
Sliedrecht

De jeugd is een wezenlijk onderdeel van de kerkelijke gemeente. Jongeren vormen immers de kerk van de toekomst. Ook zij verdienen pastorale aandacht.

Het valt niet te ontkennen dat er de laatste jaren meer pastorale aandacht is gekomen voor deze groep, en terecht! Juist onze jongeren staan in de branding van deze tijd. De leefwereld waarin zij zich bewegen, is veelal seculier en strookt niet met de wereld van thuis en van de kerk. Dit kan hen geweldig onder spanning zetten. Voeg daar nog eens bij de invloed van allerlei godsdienstige stromingen, waar men aan tal van zaken lang zo zwaar niet tilt als thuis, en u voelt de druk die er op onze jongeren ligt.

Misschien heeft de kerk wel te lang gedacht: 'ach, ze redden het wel'. Maar de praktijk leert dat velen het niet redden. Hoeveel jongeren hebben de band met de kerk al niet verloren. Dat proces voltrekt zich nooit in één dag. Daar gaat vaak een jarenlang innerlijk proces aan vooraf. Juist in die jaren, waarin dat proces soms zo onzichtbaar zijn gang kan gaan, is pastorale aandacht ontzettend hard nodig.

Het is uiterst schrijnend als een jongvolwassene van begin twintig tijdens een belijdenisgesprek tegen je zegt dat dat het eerste persoonlijke gesprek met een ambtsdrager is. Dan mogen we ons gerust de vraag stellen: waar waren wij de achterliggende jaren? Juist in de jaren waarin jongeren zo zoekend kunnen zijn, als het gaat om vragen zoals: wie ben ik, waar sta ik, wat wil ik?

Als wij als ambtsdragers in het contact met jongeren jarenlang niet verder komen dan de vraag of ze hun vragen hebben geleerd, dan laten we heel veel liggen. We zullen moeten proberen om over de kloof te komen.

Aandacht is sleutelwoord

Aandacht is een sleutelwoord om vervreemding van het eigen kerkelijke nest te voorkomen. Aandacht hebben en aandacht tonen in een tijd waarin

jongeren hun identiteit aan het ontdekken en aan het ontwikkelen zijn. Dat betekent wel dat een kerkenraad de jeugd van de gemeente in het vizier moet hebben. De jeugd verdient dan ook een regelmatige plaats op de agenda van de kerkenraadsvergadering.

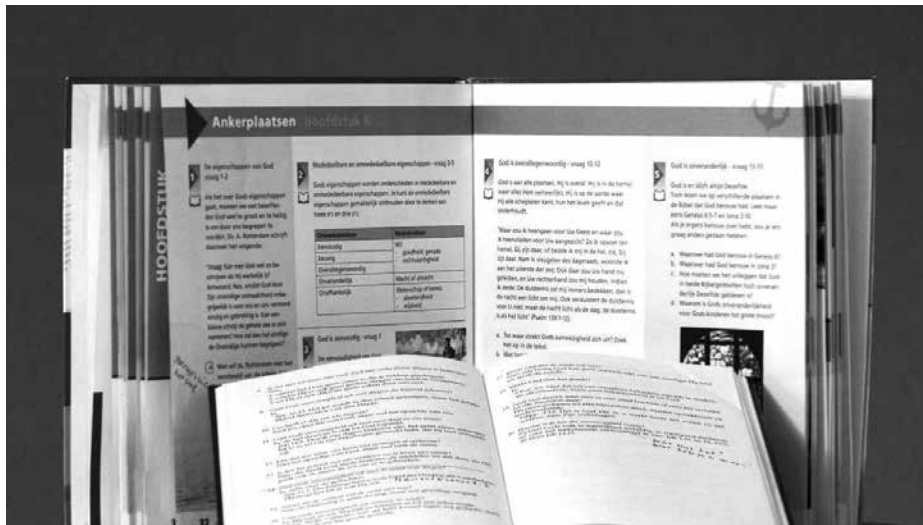
Het aanleggen van een lijst van zogenoemde 'zorgjongeren' kan helpen om jongeren die reden tot zorg geven op het netvlies te houden. Praktisch gezien is het raadzaam om de totale groep jongeren in een gemeente op te splitsen in deelgroepen. Aan iedere groep kan een ouderling en/of diaken worden verbonden. Als de omvang van de gemeente het toelaat, is het aan te bevelen om iedere jongere rond zijn of haar zestiende jaar uit te nodigen voor een gesprek. Als er vermoedens zijn dat zo'n gesprek eerder nodig is, kan men daar vanzelf op inspelen. Natuurlijk ontmoeten ambtsdragers de jongeren 'vaak' tijdens huisbezoek in het gezin, maar dat is toch anders dan in een één op één gesprek.

Een werkelijk gesprek

Laten we dan ook werkelijk het gesprek aangaan! Onze jongeren communiceren veel via de sociale media, zeker onder leeftijdsgenoten. Dit is de meest kale vorm van communiceren, die zeker voor het pastoraat niet wenselijk is. Het pastorale gesprek gedijt het beste bij werkelijk contact. Men moet elkaar in de ogen kunnen zien. Dit kan voor jongeren onwennig zijn, vooral omdat ze zo vaak digitaal communiceren. Laat ze echter de verdieping van de persoonlijke ontmoeting maar beleven! En als we hen dan ontmoeten, laten we dan allereerst luisteren. Dit kan in een wat statische setting, in het catechisatielokaal, voor of na een les, of in de consistorie. Jongeren bij je thuis uitnodigen in een huiselijke setting is echter beter. Daarin komt de ambtsdrager misschien net wat meer als méns naar voren.

Samen een wandeling maken, kan ook een mogelijkheid zijn. Wat kan het jongeren goeddoen als ze bijvoorbeeld de dominee, die ze op zondag vanuit hun bank 'van verre' zien staan, zo dichtbij zien komen. Wat kan het jongeren een gevoel van verbinding geven als ze merken dat hij belangstelling voor hen heeft.

Als wij als ambtsdragers in het contact met jongeren jarenlang niet verder komen dan de vraag of ze hun vragen hebben

Het is voor God geen
vraag óf het zaad
Hem dienen zal.
Het zál Hem dienen.

geleerd, dan laten we heel veel liggen. We zullen moeten proberen om over de kloof te komen.

De leefwereld van onze jeugd zal in veel gevallen een heel andere zijn dan die van ons. Jongeren *kijken anders* naar dingen. Ze *spreken anders* over dingen. Ook in geestelijke zaken kunnen ze soms een verwoording kiezen die wij persoonlijk niet zo snel zouden kiezen. Maar laten we moeite doen om daar doorheen te luisteren. We moeten niet helder krijgen hoe ze het zeggen, maar hoe zij het bedoelen. Overigens, daarbij mag een bepaalde verwoording, die ver van de Schrift afstaat, ook gerust in pedagogische zin van een kanttekening worden voorzien, niet belerend, maar wel vormend. Laten we daar niet al te bang voor zijn.

Hoe het ook zij, inlevingsvermogen is een absolute voorwaarde voor een goede pastorale relatie met de jongeren van de gemeente.

Kwetsbaar opstellen

De pastorale ontmoeting wint aan waarde als de ambtsdrager zich kwetsbaar durft op te stellen. Dat is geen schande, en ook niet beneden de ambtelijke waardigheid. Juist een jongere zoekt naar het authentieke. Het kan veel goed doen als bijvoorbeeld de dominee, de ouderling of de diaken herkenning toont als het om de worsteling van een jongere gaat. Ook de dominee is jong geweest. Ook de ouderling heeft zijn eigen strijd te strijden gehad. En de diaken was ook niet altijd het braafste jongetje van de klas.

Dit schept in de pastorale relatie een band van vertrouwen. Een jongere zal zich op die manier ook niet afgeschreven voelen om wie hij of zij is. De ambtsdrager kan zo ook eerder een identificatiefiguur worden vanuit de gedachte, hetzij bewust of onbewust: 'hij is er ook doorheen gekomen, wie weet...!'

Binding aan de Koning

En toch, hoewel de binding aan de persoon van de ambtsdrager niet onbelangrijk is, zal de ambtsdrager toch vooral moeten verbinden aan het *Woord* van God en aan de *dienst* van God. Het blijft pastoraat! De verhouding mag daarin wel zeer vriendelijk zijn, maar niet al te vriendschappelijk. Het doel blijft om de jongere te winnen, niet voor ons, maar voor Hem Die ons gezonden heeft. Laten we ook daarin als knechten de plaats van de Meester niet willen innemen. Iedere ambtsdrager is er gevoelig voor om gezien en gewaardeerd te worden. Maar laten we daar niet op uit zijn. Het moet gaan om zielen te winnen voor de Koning. Spreek dan ook goed van Zijn dienst. Maar wees ook eerlijk.

Een eerlijke boodschap

Onze jongeren zijn gebaat bij een eerlijke boodschap. Ze komen al meer dan genoeg surrogaat tegen. De voze schijn van de wereld en de mierzoete schijn van een oppervlakkige godsdienst. Wij hebben een eerlijke boodschap te vertellen. Houd die ook voor. Houd jongeren wet en Evangelie voor, zonde en genade, en dat alles met liefde. Waarbij liefde iets anders is dan 'lievig doen'. Willen we 'lievig doen', dan zoeken we ten diepste Gods zaak verkoopbaar te maken door de scherpe kantjes eraf te vijlen, maar dan zijn we in de grond van de zaak zielverwoesters en geen zielzorgers.

En laten we bij alle lek en gebrek in onze ambtelijke contacten met jongeren bedenken dat de zaak uiteindelijk in andere handen dan de onze ligt. Het is voor God geen vraag óf het zaad Hem dienen zal. Het zál Hem dienen. Want het welbehagen des HEEREN zal door Christus' hand gelukkig voortgaan. En daarom is er verwachting voor de nakomelingen.

(wordt vervolgd)

GKv en de vrouw in het ambt

ds. W. Silfhout,
Capelle aan den
IJssel

Toen de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt (GKv) in 2017 besloten om alle ambten voor vrouwen open te stellen, was het te voorzien dat velen daartegen bezwaren zouden inbrengen. Dat is ook gebeurd.

Echter ondanks deze bezwaren heeft de synode op 5 september unaniem besloten het besluit van 2017 te bekrachtigen en alle revisieverzoeken af te wijzen.

Al in 2017 werd geconstateerd dat binnen de GKv een wissel was omgezet. Er lagen nu ter synode twee rapporten op tafel, die nauwelijks kritiek kregen. In het rapport 'Elkaar van harte dienen' had de commissie die was ingesteld, ingestoken op de gelijkwaardigheid van man en vrouw. De conclusie was dat de Bijbel geen belemmeringen opwerpt voor de vrouw in het ambt. Op basis van 'verantwoorde Schriftuitleg' stelde de synode dat er ruimte mag zijn voor de overtuiging en de praktijk dat mannen en vrouwen op gelijke wijze geroepen kunnen worden tot alle taken in de kerk, ook tot de dienst in de ambten. De Schrift laat op het punt van de vrouw in het ambt niet een eenduidige exegese toe. Er is ruimte voor zowel de overtuiging dat het ambt ook aan de vrouw toekomt als voor de overtuiging dat de Schrift dat verbiedt.

Cultuur

Dat de geest van de tijd en daarmee de eenzijdige aandacht voor het recht op gelijke behandeling van man en vrouw ook de kerk niet onberoerd laat, blijkt wel uit de besluiten van deze synode. Het gaat hierbij echter niet om de door de cultuur bepaalde of opgelegde normen, maar om wat de Bijbel als het Woord van God zegt. Is de Bijbel, het door Gods Geest geïnspireerde Woord van God, geldig voor alle tijden en plaatsen? Of moeten we dat Woord vooral zien in het licht van de tijd, waarin het geschreven werd en zijn daarom bepaalde elementen tijdgebonden en uitvloeisel van de cultuur van toen? Is de heersende cultuur van vandaag normgevend voor hoe we de Bijbel lezen? Weten wij het beter dan Paulus? Hij leefde immers in een heel andere cultuur dan waarin wij leven? Paulus zou er daarom in onze dagen heel andere opvattingen over hebben dan toen. 'Paulus moest het doen met de cultuur waarin hij leefde', zo stelde de commissie-

voorzitter, prof. dr. ir. P.C. Bakker, in een vraaggesprek met het Reformatorisch Dagblad (3 september). Zo krijgt de cultuur een groter gewicht dan de onveranderlijke waarheden in het geïnspireerde Woord van God. Kom je dan uiteindelijk niet terecht bij de opvatting van de democratische presidentskandidaat Joe Biden, die onlangs opmerkte dat hij zijn gedachten over het individu, de familie, over gemeenschap, over de wereld als geheel rechtstreeks ontleent aan zijn geloof? Daarbij gaat het hem niet zozeer om de Bijbel, om de zaligspreekingen, de Tien Geboden, de sacramenten of de gebeden die hij leerde, maar om de cultuur.

Gevolgen

Het besluit van de GKv heeft verstrekende gevolgen. Een aantal bezwaarde kerken zal niet tevreden gesteld zijn met de ruimte die er voor bezwaarders blijft om geen vrouwelijke ambtsdragers te bevestigen. Het gaat niet om de ruimte die een synode biedt om het niet te doen, maar om de vraag of Gods Woord zélf de ruimte geeft om het wel te doen. Het antwoord van een aantal bezwaarders is daarop heel terecht ondubbelzinnig: nee, die ruimte is er niet! Hoe kunnen zij zich voegen in een kerkverband dat heel andere hermeneutische regels toepast bij de uitleg van de Schrift, dan zoals die altijd in de kerken van gereformeerde signatuur zijn gehanteerd?

Het zal ook gevolgen hebben voor de relatie tot de Christelijke Gereformeerde Kerken (CGK). Vooral voor de samenwerkingsgemeenten, maar ook binnen het geheel van de CGK. Ook daar zijn er die van mening zijn dat er geen sprake is van een nieuwe hermeneutiek in gemeenten die vrouwelijke ambtsdragers willen bevestigen. Gevreesd moet worden dat de voorstanders van vrouwelijke ambtsdragers in de CGK zich gesteund zullen voelen door het besluit van de GKv. Dat zal het hen, die principieel willen vasthouden aan het onveranderlijke en duidelijke spreken van de Schrift over de positie van de vrouw in de kerk, beslist niet gemakkelijker maken.

Laat het besluit van de GKv voor ons een baken in zee zijn. Laten we ook de apostel Paulus er niet van beschuldigen dat hij over de plaats van de vrouw in de gemeente negatief of zelfs vernederend spreekt. Ik heb er eerder al eens op gewezen dat vrouwen wel degelijk op grond van hun speciale gaven dienstbaar kunnen zijn in de gemeente, zonder dat we ons aanpassen aan de geest van de tijd.

‘Gij nu zult den kinderen Israëls gebieden dat zij tot u brengen reine olie van olijven, gestoten tot den luchter; dat men geduriglijk de lampen aansteke’.

Éxodus 27:20

De gouden kandelaar

Dag en nacht verspreidt de kandelaar zijn licht in de tabernakel. Om dat licht helder te laten branden, kort de priester met behulp van een snuiter, een tangetje, de lonten steeds in. Ook moet hij voortdurend zorgen voor olie.

ds. C.A. van Dieren,
Rijssen

In Gods Woord heeft de olie een rijke betekenis. Vooral de verlichtende werkingen van de Heilige Geest wordt erdoor afgebeeld. Al is Gods Kerk in haar uitwendige vorm en belijdenis nog zo schoon, maar als de invloeiing en werkingen van Gods Geest worden gemist, is de Kerk een en al duisternis. Ziet u hoe onmisbaar deze olie is? Het is het toepassende werk van de Heilige Geest. De godsdienstige mens is daar een vijand van. Hij kan zichzelf helpen en hoeft bij wijze van spreken alleen maar de schakelaar van het elektrische licht van het tijdgeloof om te zetten.

Opengestoten vruchten

Naar Goddelijk bevel moet voor de kandelaar reine, zuivere olie gebruikt worden. Het zijn dan ook de allerfijnste olijven, die in een mortier, in een stenen schaal, ge-

daan worden. Met een stamper drukt men zachtjes op de olijven en zo ontstaat een brij van opengestoten vruchten, waaruit de allerzuiverste olie vloeit. Dat brengt ons bij de kern van het lijdens-evangelie. In Lukas 12 vers 50 zegt Christus: ‘Hoe word Ik geperst, totdat het volbracht zij’. In de hof van Gethsémané is de Borg als het ware de mortier ingegaan en gestoten. Onder de last van de schuld van Zijn uitverkorenen en de toorn van God werd Hij geperst. Zo vloeit uit Zijn lijden de zuivere olie voort, die door de toepassing van de Heilige Geest gewonde zielen heelt en duistere zielen verlicht.

De reine olie is voortdurend nodig. Aäron, beeld van de grote Hogepriester Christus, moet de lampen toerichten en met zijn zonen zorgt hij ervoor dat de lampen dag en nacht branden. Zonder kandelaar en

zonder olie zijn alle voorwerpen in het heilige verborgen. Alleen als het licht ontstoken wordt, zijn de geheimen te zien en krijgen ze waarde. Zo ontvangt een zondaar door de verlichtende werking van Gods Geest verstand van God en Goddelijke zaken. Door het eerste levendmakende en ontdekkende licht van de Heilige Geest wordt hij ontdekt aan de duisternis van zijn verloren bestaan. Dat licht leert ons hoe dwaas en blind we zijn en dat we onze kostelijke genadetijd zo misbruikt hebben. Hoe zuiver gaat het licht op in de ziel.

Lieflijk licht

Bent u jaloers op het geluk van Gods volk? Bedel er maar om, want het vat van de olie, die in Gethsémané geperst is, raakt nooit leeg. De Heere geeft het om niet. Zolang er op aarde een kerk zal zijn, zolang zal de Heere door deze olie des Geestes blinden het lieflijk licht geven.

De Geest is ook de Trooster, Die het hart van gebroken en verslagen zondaren troost. Gekrookte rietjes worden niet verbroken en walmende vlaspitjes niet uitgeblust. De Heere weet van hun smeken en bidden af. Dan wordt door het licht van de Geest Gods Woord ontsloten en mag men zien op Christus en Zijn uitnemende werk.

(wordt vervolgd)

Vragen

1. Welke rijke betekenis heeft de olie, die voor de kandelaar gebruikt werd?
2. Wat is het verband tussen de olie en het lijdens-evangelie?
3. Welke troost ligt in de zin: ‘Het vat olie, die in Gethsémané geperst is, raakt nooit leeg?’

Kerkvaders over Schrift en Schriftuitleg

J.N. Mouthaan,
Veenendaal

Sinds de begintijd van de Vroege Kerk wordt het gezag en de inspiratie van de Schrift beleden. De kerkvaders zijn ten volle overtuigd van de majesteit, goddelijkheid en waarheid van de Schrift.

De kerkvaders zijn ten volle overtuigd van de majesteit, goddelijkheid en waarheid van de Schrift.

De vroegchristelijke apologeet Theophilus van Antiochië (tweede eeuw) zegt dat de schrijvers van de Heilige Schrift 'door God Zelf aangeblazen en wijs gemaakt' en zo 'werktuigen Gods geworden' zijn ("Aan Autolycus", II.9).

Nederigheid

Aan het lezen en uitleggen van de Bijbel hebben de kerkvaders hun leven gewijd. Zij leefden in de Bijbel en kenden hele gedeeltes uit het hoofd. Augustinus beschrijft in zijn "Belijdenissen" hoe hij kwam tot zijn hoogachting voor de Schriften. Dat was niet altijd zo geweest. Eerst had hij helemaal geen hoge dunk van de Schriften. Vergeleken bij de schone letteren van de klassieke oudheid, vond hij de Bijbel maar een gewoon boek. Pas later veranderde dat. Hij ontdekte toen dat de Schrift 'op een bouwwerk lijkt, waar de ingang laag en het verdere verloop hoog is en dat behangen is met geheimenissen'. Om binnen te gaan in dit gebouw moet men bukken, nederig zijn en zich laten onderwijzen. Pas dan zal men grote verborgenheden leren kennen. 'Ik echter achtte het beneden mij klein te zijn, en opgezet van eigenwaan vond ik mezelf een groot man' ("Belijdenissen", III.5.9).

Moeilijke Bijbelteksten

In de verklaring van de Schriften komen de kerkvaders ook weleens lastige passages tegen. Zij bezwijken echter niet voor de verleiding om hun eigen inzichten hoger te stellen dan die van de Schrift. Augustinus geeft als regel voor het omgaan met moeilijke Schriftplaatsen het volgende: 'Wanneer iets daarin als misplaatst voorkomt, dan is het niet geoorloofd te zeggen: De Auteur van dit boek bezat de waarheid niet, maar: óf het handschrift is ondeugdelijk, óf de vertaler heeft een fout gemaakt óf jij begrijpt het niet' ("Tegen Faustus", XI.5).

Drie-eenheid

Bij de verklaring van de tekst zijn de kerkvaders bijzonder gericht op de Drie-eenheid en de leer van Christus. In dit opzicht behoren hun Bijbelverklaringen tot het allerbeste wat er in de kerkgeschiedenis geschreven is. Zo onderscheiden zij in de uitleg tussen de eeuwige Godheid van de Zoon en Zijn verlossingswerk in de tijd. Dat geeft gloed en diepgang aan de verklaring. Een voorbeeld maakt dat duidelijk. In Johannes 5:26-27 staat: 'Want gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelf, also

heeft Hij ook den Zoon gegeven, het leven te hebben in Zichzelf; en heeft Hem macht gegeven ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is'. Cyrillus van Alexandrië maakt duidelijk dat dit niet gaat over de eeuwige Godheid van de Zoon. 'Want dat ook de Eniggeborene van nature het Leven is, en niet deelt in het Leven van een ander, en Hij net zo levend is als de Vader, is denk ik overbodig om te zeggen'. Deze woorden hebben betrekking op het verlossingswerk in de tijd. 'Hij stelt dat de menselijke natuur niets uit zichzelf heeft, door te zeggen: omdat Hij des mensen Zoon is' (Cyrillus van Alexandrië, "Commentaar op Johannes", II.8).

Wetten van Mozes

De ceremoniële en burgerlijke wetten van Mozes zijn in Christus vervuld. Echter, volgens de kerkvaders bevatten ze nog steeds waardevol onderwijs. Het verbod op varkensvlees was volgens Clemens van Alexandrië om zelfbeheersing te leren, aangezien zwelgers dit vlees graag eten ("Vlechtwerken", II.20.105). Het terugbrengen van een afgedwaald lastdier (Deut. 22:1-4) leert natuurlijke gemeenschapszin en bestrijdt leedvermaak ("Vlechtwerken", II.18.87, 90). Het geven van tienden (Lev. 27:30-32) leert om godvruchtig te zijn en niet verzot te zijn op de volle winst ("Vlechtwerken", II.18.86). De strikte offerwetgeving was volgens Tertullianus bedoeld om Israël te bewaren voor afgoderij ("Tegen Marcion", II.18). Volgens Theodoretus van Cyrus is de wet over het vogelnest (Deut. 22:6-7) een les in medemenselijkheid ("Vraagstukken in Deuteronomium", XXI) en het verbod op tweeërlei zaad op een akker (Deut. 22:9) is om hebzucht tegen te gaan en slechte kwaliteit van de vrucht te voorkomen ("Vraagstukken in Deuteronomium", XXIII). Over sommige verklaringen van de kerkvaders kan men anders denken, soms zijn er ook gegronde bezwaren tegen in te brengen. Wij allen kennen ten dele. Augustinus leert ons bij de uitleg van de Schrift steeds te letten op het bevorderen van de liefde tot God en de liefde tot de naaste. Wie deze liefde bevordert, maar de tekst niet uitlegt volgens de bedoeling van de schrijver, die heeft wel onderricht nodig, maar liegt niet ("Over het christelijke onderwijs", I.36.40-41). Zo hoeft een uitleg die minder juist is, toch niet ongezegd te blijven.

(wordt vervolgd)

Van aangezicht tot aangezicht

Wie een eredienst bezoekt, is getuige van wat de Geest tot de gemeente zegt. Dit principe geeft richting aan Woordverkondiging in een beeldcultuur. In dit slotartikel samenvattend enkele overwegingen.

ds. G.W.S. Mulder,
Ridderkerk

Het bijzondere van een preek is dat het Woord van God wordt verkondigd aan *deze* mensen: op *deze* tijd en op *deze* plaats. Dat stemt overeen met het uitgangspunt dat de gemeente op die tijd en op die plaats ook werkelijk samenkomt. Door mediatechniek zijn wij eraan gewend geraakt om de boodschap los te maken van tijd en plaats. Mediatechniek kan een boodschap *abstract* (boeken) of *virtueel* (digitale media) beïnvloeden. Vóór de boekdrukkunst hadden mensen hier geen last van. Hun communicatie was werkelijk, reëel. Dat is nog altijd het voordeel van momenten van persoonlijke ontmoeting. De persoonlijke betrokkenheid op de boodschap is dan zichtbaar en tastbaar.

1. Belang van de Woordverkondiging

Juist voor dit reële element heeft de Heere ons de prediking gegeven. Nu hebben de apostelen ook brieven geschreven. In de Vroege Kerk was die manier van communiceren niet onbekend. Sterker nog: de Heere heeft de Bijbel gegeven als Bron en norm, voor altijd en iedereen schriftelijk vastgelegd. De Heilige Schrift is

volmaakt. Maar in de prediking verheft Hij Zijn Woord boven alle vormen van cultuur en communicatie. Dan wordt gesproken van aangezicht tot aangezicht. Dan maakt God Zijn Woord levend en krachtig door de bediening van Zijn Heilige Geest. Dit is onvervreemdbaar verbonden aan de bediening der verzoening. Laten we daarbij onze definitie van eredienst zuiver houden. Het is een samenkomen van de gemeente waarin de dienst van God wordt waargenomen. Een eredienst is wettig als ambtsdragers aanwezig zijn, hetgeen de aanwezigheid van de gemeente veronderstelt. Digitaal verbonden zijn is niet hetzelfde als aanwezig zijn. Kerkgang is voor ons dus een Bijbels principe. We zien er daarom zo naar uit weer tweemaal per zondag naar de kerk te kunnen. We mogen ons niet gemakkelijk van deze inzet laten vervreemden. Laten kerkenraden creatief zijn om hun gemeentelieden met inachtneming van maatregelen **zoveel mogelijk** de gelegenheid van de zondagse kerkgang te bieden.

2. Kritisch gebruik van media

We zijn niet tegen het gebruik van pre-

kenboeken. Maar we onderkennen ook de grenzen ervan. We geven onze kinderen mee dat ze niet kunnen volstaan met 'kennis uit een boekje'; het moet werkelijkheid worden in je hart en leven. Zo zullen we ook een weg moeten vinden in het omgaan met de hulpmiddelen die nu worden ingezet. Laten we ze principieel blijven beschouwen als *hulpmiddelen*. Elk type medium heeft nadelen. Het is nodig die waakzaam onder ogen te zien. Deze zaken moeten onderwerp zijn van voortgaande bezinning. In mediagebruik moeten we 'kritische distantie' in acht nemen. In de complexe ontwikkeling waarmee we te maken hebben, is dit punt van doorslaggevend belang. Laten kerkenraden het een plaats geven in hun beleidskeuzes. Dat betekent terughoudend zijn om in crisistijd vergaande beslissingen te nemen die we anders niet zouden nemen. Het verdient aanbeveling bij dergelijke beslissingen het *tijdelijke* karakter te onderstrepen. Kritische afstand moet worden gemarkeerd. Laten kerk en gezin hieraan in verbondenheid gezamenlijk invulling geven. Dat zal -ook thuis- uitkomen in bezinning in concrete keuzes en afspraken.

3. De geesten beproeven

In de tijd van het opkomend Rationalisme schreef Thomas Halyburton (1674-1712): 'Ik vrees zeer dat er een soort rationele godsdienst onder ons binnenkomt. Ik bedoel daarmee: een godsdienst die alleen maar bestaat in het waarnemen van uiterlijke plichten en voorschriften, zonder de kracht der godzaligheid, en dat men daardoor zal vallen in een manier van God dienen, die slechts uit deïsme bestaat, en geen betrekking heeft op Jezus Christus en de Geest van God'. De 'rationele godsdienst' waartegen Halyburton waarschuwde, ontwikkelt zich nu tot 'virtuele godsdienst'. Hoe zou de rest van dit citaat moeten klinken in onze tijd? Deze vraag zou ik willen meegeven, bijzonder aan ambtsdragers en onderwijskrachten. Maar wij allen worden voor de opdracht gesteld: 'Beproeft de geesten, of zij uit God zijn' (1 Joh. 4:1). En gewaarschuwd: 'Wie met Mij niet is, die is tegen Mij; en wie met Mij niet vergadert, die verstrooit' (Matth. 12:30). De Heere is het waard om gediend te worden. Hij draagt ons op Zijn Naam te belijden onder de mensen. Hij belooft in deze weg Zijn heil te schenken, tot in het laatste nageslacht. We mogen ons er niet aan onttrekken. Het komt erop aan, juist nu.

(slot)

Kerkgang is voor ons
een Bijbels principe.

Misbruik binnen het gezin

Ontzet kijkt moeder haar dochter aan. 'Wat zeg je nou?' Hortend en stotend vertelt het meisje - ongedetailleerd en summier - wat er gebeurde tussen haar en haar broer. 't Was tijdens het oppassen. Vader en moeder waren naar een ouderavond van school. Haar vijf jaar oudere broer had haar gevraagd mee te doen met een spelletje. Ze mocht het tegen niemand zeggen en vooral niet tegen papa en mama. Het spelletje had geen naam, maar het ging in ieder geval over je 'blootje'. En het had zeer gedaan.

In de voorgaande afleveringen van De Saambinder heeft u kunnen lezen over de grote schade die seksueel misbruik teweegbrengt in het leven. Maar stel je voor dat je als ouders te maken krijgt met seksueel misbruik binnen het gezin. Wat doe je dan?

Jantine den Uijl

Wanneer u wordt geconfronteerd met misbruik in het gezin is dat enorm pijnlijk. Als ouder voel je direct de loyaliteit naar beide kinderen. Als moeder heeft u ze allebei onder het hart gedragen. Als ouders heeft u geprobeerd beide kinderen op te voeden, zoals beloofd bij de doop. En dan gebeurt dit. Onvoorstelbaar.

Bagatelliseren

De eerste neiging is misschien om het probleem te bagatelliseren. 'Het is maar één keer gebeurd, nooit meer doen!' of: 'Tja, het is gelukkig niet echt ver gegaan. Het zal wel meevallen.'

Op die manier draagt u, onbedoeld en ongewild waarschijnlijk, bij aan het *collectieve nee* waarover wij eerder schreven. Uw kind begraaft de herinnering en probeert er niet meer aan te denken. De schade hiervan heeft u kunnen lezen.

Wat dan te doen? Ten eerste is het de verantwoordelijkheid van ouders om te zorgen voor de *veiligheid* in het gezin, en om ervoor te zorgen dat herhaling nooit kan plaatsvinden.

'Het gebeurde altijd op zondagmiddag'. Wanneer u iets dergelijks te horen krijgt, kan het zijn dat er veel meer aan de hand is. Wellicht heeft u maar één aspect gehoord, misschien speelt er veel meer.

Vanuit de literatuur is bekend dat slachtoffers dader kunnen worden. Heeft u het afgedaan als kinderspel? De mantel der liefde past ons soms opeens erg goed.

Psychische veiligheid

Het kan ook zijn dat het misbruik pas jaren na dato openbaar wordt. In dat geval is de veiligheid niet meer concreet aan de orde - misschien zijn uw kinderen al volwassen en de deur uit - maar dan gaat het nog wel over de *psychische* veiligheid van betrokkenen. Is het verhaal veilig bij u? Luistert u naar uw kind(eren)? Probeert u de juiste helpende hand te bieden? Durft u naar uw eigen aandeel als ouders te kijken en daarvoor de verantwoordelijkheid te nemen? Dit is in de verwerking van het misbruik van groot belang voor uw kinderen, voor slachtoffer én dader! Dit is een ingewikkeld en pijnlijk proces. We willen graag loyaal zijn aan beide kinderen.

Durft u naar uw eigen aandeel als ouders te kijken en daarvoor de verantwoordelijkheid te nemen? Dit is in de verwerking van het misbruik van groot belang voor uw kinderen, voor slachtoffer én dader!

Wat misschien nog pijnlijker is, voor zover pijn vergelijkbaar is, als een vader (of een moeder) zich schuldig maakt aan het misbruik van een dochter (of zoon). Datgene wat het veiligste had moeten zijn, is uitgelopen op een nachtmerrie. De schade is onpeilbaar. Tal van vragen komen er op u af: Moet ik scheiden van deze man? En mag dat? Hoe zit 't met het zevende gebod en wat vindt de kerk ervan? En als we bij elkaar zouden blijven, wat vindt mijn kind daar dan van? Komt mijn kind in de knoei met het vijfde gebod? Hoe moet ik deze man nog langer eren? Boven alles is er de vraag: wat wil de Heere dat ik nu doe? Op dit terrein liggen vele vragen, vaak zonder dat er pasklare antwoorden zijn. Houd de kring van mensen die op de hoogte zijn van het misbruik klein. En meld u bij een deskundige hulpverleningsinstantie. Daar kunnen ze met u meedenken en proberen de juiste vormen van hulp in te schakelen, voor ouders en kinderen, voor daders en slachtoffers.

(slot)

‘Doe wel bij Uw knecht, dat ik leve...’

40-jarig ambtsjubileum ds. J.J. Tanis

Op 3 september 2020 was het 40 jaar geleden dat onze geliefde predikant ds. J.J. Tanis in het ambt van herder en leraar werd bevestigd. In een herdenkingsdienst die avond is dit herdacht.

Kerkenraad Boskoop

Jan Jacob Tanis werd geboren in een gezin waar de vreze des Heeren aanwezig was. Regelmatig werd er in huis gezelschap gehouden en hoorde hij met jaloersheid Gods kinderen spreken over het leven met de Heere. De genade van het voorgelicht wilde de Heere ook in zijn hart werken.

Als negentienjarig dienstplichtig militair ontdekte de Heere hem aan zijn rijke-jongelingsbestaan en werd hij in zijn onwaardigheid geplaatst. De Heere leerde hem dat de grond van zalig worden alleen in Christus te vinden is. Ook werkte de Heere al jong het verlangen om predikant te worden. De prediking van wijlen ds. P. Blok heeft veel voor hem betekend.

Onvergetelijk werd een preek over Psalm 27:4: ‘Eén ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel!’

Het verlangen naar het ambt werd gevolgd door de noodzakelijke roeping tot het ambt. Daarvoor gebruikte de Heere de prediking van wijlen ds. A. Hoogerland over de tekst: ‘Hij, Die u roept, is getrouwd, Die het ook doen zal!’

Psychiatrie en pastoraat

Na zijn opleiding tot psychiatrisch verpleegkundige was hij werkzaam in de ge-

zondheidszorg. Zijn kennis als verpleegkundige zou later zeer dienstbaar zijn in het pastoraat. In 1976 werd hij toegelaten tot het volgen van de lessen aan de Theologische School. In 1980 nam kandidaat Tanis het beroep aan naar de gemeente van Wageningen. Ds. P. Blok ging voor in de bevestigingsdienst. Ds. Tanis bediende in de intrededienst het Woord uit Psalm 119:17: ‘Doe wel bij Uw knecht, dat ik leve en Uw woord beware!’

De weg die de Heere met Zijn knechten gaat, is onderscheiden. Ds. Tanis werd geroepen om negen gemeenten te dienen. Na Wageningen volgden de gemeenten van Tholen (1983), Ridderkerk (1987), Lisse (1990), Middelburg-Centrum (1995), Kapelle-Biezelinge (2001), Kampen (2005), Middelburg-Zuid (2010) en ten slotte sinds 2015 de gemeente van Boskoop.

In de herdenkingsdienst stond opnieuw de intredetekst centraal, samen met het 65^e vers van Psalm 119. Het thema van de preek was: ‘Het weldoen van de HEERE bij Zijn knecht’. Het was de hartelijke wens van onze dominee om in de Heere te mogen eindigen, Die wilde dragen en verdragen en betoonde de Getrouwe te zijn. In zijn toespraak namens de classis Gouda noemde ds. G. Clements drie kenmerken in de prediking van zijn ambtsbroeder: het van harte die ene Naam verkondigen, de goede fundering van de preek in de gereformeerde geloofsleer en de aansporing tot de hoorders vanuit het verlangen om vruchten te mogen zien. Ouderling J.J. Buitenhuis, die namens de gemeente ds. Tanis toesprak, voegde daaraan toe de liefde, gunning en bewoogenheid met het zielenheil van de hoorders, waarbij met ernst en scherpste op Schriftuurlijke wijze wordt gesepareerd.

Prediking der verzoening

De prediking der verzoening heeft in zijn ambtelijk dienen altijd vooropgestaan en heeft de liefde van zijn hart. Het vergaderwerk dat in het kerkelijk leven ook noodzakelijk is, was daaraan ondergeschikt. In al die jaren is zijn geliefde vrouw hem tot grote steun geweest en heeft ze haar man onvoorwaardelijk gevolgd naar negen gemeenten, wetend dat het de Heere was Die riep.

Het is onze hartelijke wens dat de Heere onze geliefde herder en leraar samen met zijn vrouw en gezin nog goede jaren wil geven en zijn dienstwerk rijke zegen mag dragen. Tot eer van Zijn Naam en uitbreiding van Zijn Koninkrijk.

100 jaar Nieuwdorp

De oude waarheid te Nieuwdorp gezocht

Kerkenraad
Nieuwdorp

De oude beproefde waarheid. Die wilde men in Nieuwdorp graag horen. Op 12 maart 1907 richtten enkele Nieuwdorpers een verzoek daartoe aan de gemeente van Borssele.

De Heere heeft alle jaren betoond van dit deeltje van Zijn wijngaard af te weten. Door de jaren heen mocht er altijd een overblijfsel der verkiezing zijn.

In dit verzoek staat onder meer: 'Daar velen onder ons de meeste sabbatdagen aan haar eigen huis verbonden zijn (dit i.v.m. de afstand naar Borssele) en door gebrek aan de onderlinge bijeenkomst, op die Grondslag en de Oude beproefde Waarheid onzer voorouders, die wel ter onzer plaatse gezocht maar niet gevonden kan worden'. Al een dag later, op 13 maart 1907, werd dit verzoek

ingewilligd, waardoor er gelegenheid kwam om op Nieuwdorp samen te komen.

De eerste vergaderplaats vond men in de ruimte van twee aaneengebouwde woningen, waar een kerkje van gemaakt werd. Het verlangen om tot instituering van een zelfstandige gemeente te komen, nam toe. Op de classisvergadering van 7 mei 1920 vroeg Borssele advies over deze zaak. Na deze bespreking verklaarde de classis zich akkoord met de wens van de Nieuwdorpers.

Op 2 augustus 1920 werden er ambtsdragers gekozen. Deze werden op 26 augustus door ds. G.H. Kersten in hun ambt bevestigd en daarmee was de instituering van de Gereformeerde Gemeente in Nieuwdorp een feit. De gemeente telde toen 153 leden en doopleden. Het in gebruik zijnde kerkje was op dat moment reeds te klein.

Aan de Havenweg werd een nieuw kerkje gebouwd, dat op 22 sep-

tember 1921 in gebruik werd genomen. De Saambinder schreef toen over 'haar nieuw, vriendelijk kerkje'. De consulent ds. G.H. Kersten bepaalde de gemeente bij Mozes' zegen over Benjamin (Deut. 33:12). Op dezelfde plaats komt de gemeente nog steeds samen. Wel vonden er in de loop van de jaren verschillende verbouwingen en uitbreidingen plaats. In 1943 werd een galerij ingebouwd om plaats te bieden aan het orgel. Dit orgel was in 1744 gebouwd als een groot huisorgel en had daarna dienst gedaan als kerkorgel in de Hervormde Kerk te Aagtekerke, later in de Rooms-Katholieke kerk te Lewedorp. Vanaf 1943 staat het in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente van Nieuwdorp.

In 1988 vond een ingrijpende uitbreiding/verbouwing van het kerkgebouw plaats. Alleen de voor- en achtergevel van de kerkzaal bleven staan. Het aantal zitplaatsen kwam op 230. Op dit moment, in 2020, wordt opnieuw bekeken wat de mogelijkheden zijn voor uitbreidingen van het kerkgebouw om het aantal zitplaatsen te vergroten en meer zaalruimte te creëren. De huidige gemeente telt inmiddels 365 leden en doopleden.

Vele jaren was de gemeente vacant, vanaf de instituering tot 2015. Toen mocht, na 144 uitgebrachte beroepen, ds. A.J. de Waard het beroep naar Nieuwdorp aannemen. Hij diende de gemeente vanaf januari 2015 tot 1 mei 2020.

De geschiedenis van de gemeente wordt beschreven in het boekje "Kleine kracht". Eind van dit jaar verschijnt daarvan een tweede, herziene uitgave. Daarin wordt ook de laatste twintig jaar beschreven. De Heere heeft alle jaren betoond van dit deeltje van Zijn wijngaard af te weten. Door de jaren heen mocht er altijd een overblijfsel der verkiezing zijn. Op 26 augustus werd een herdenkingsdienst gehouden in het kerkgebouw van Middelburg-Zuid. In deze dienst ging ds. A.J. de Waard voor.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Brant County (Alberta, Canada),
ds. M.T. Al-Chalabi te Brakel;
Te 's-Gravenzande, Groningen en Nijkerk,
ds. M. Joosse te Ede;
Te Hilversum,
ds. A. Schot te Nunspeet;
Te Houten,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
Te Leiderdorp,
ds. C. van Ruitenburg te Krimpen a/d IJssel;
Te Terwolde-De Vecht,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;

Te Zoetermeer,
ds. W. Visscher te Amersfoort.

BEVESTIGING EN INTREDE KANDIDAAT P.C. VLOT

De kerkenraad van de Gereformeerde
Gemeente te Krabbendijke deelt u met
blijdschap en verwondering mee dat op
woensdag 23 september de eerwaarde heer
P.C. Vlot als herder en leraar aan onze ge-
meente verbonden zal worden.
De bevestigingsdienst begint om 14.30
uur en wordt geleid door de weleerwaarde
heer ds. W.J. Karels, als schoonvader van

kandidaat Vlot. De intrededienst vangt aan
om 19.00 uur. De diensten zijn vanwege
overheidsbeperkende maatregelen alleen
toegankelijk voor genodigden. Wel is er de
mogelijkheid om mee te luisteren via
www.gergemkrabbendijke.nl

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 268, gemeente Rijssen-West
Scriba is nu: D. Timmerman,
Banisweg 10, 7462 HZ Rijssen;
het e-mailadres blijft gelijk:
scriba@gergemrijssenwest.nl

Berichten

CATECHISATIE VOOR STUDENTEN IN UTRECHT

Studeer je in Utrecht en woon je in Utrecht?
Voor studenten is het mogelijk om de
catechisatie in Utrecht te volgen, op maan-
dagavond in de Nieuwe Westerkerk, Eerste
Westerparklaan 19. Het is ook mogelijk om
de belijdeniscatechisatie te volgen. De eer-
ste avond van het seizoen is maandag
28 september. Voor meer informatie en
aanmelding: wharinck@solcon.nl of
scriba@gergemutrecht.nl

ISRAËLFORUM

In plaats van de themaochtend organiseert
het deputaatschap voor Israël op 3 oktober
een forumbijeenkomst over 'Onze schuld aan
Israël'. Sprekers zijn: ds. A. Schot, voorzitter
van het deputaatschap; ds. C.P. de Boer, lid
van het deputaatschap Kerk en Israël van de
Christelijke Gereformeerde Kerken; prof. dr.
P.A. Siebesma, oudtestamenticus; en L. van
der Tang, bestuurslid Steunfonds Israël Isaac
da Costa.
Forumleider is alg. secretaris J.J. de Jong.
Locatie: Kerk Geref. Gemeente te Tricht-Gel-

dermalsem (Laan van Leeuwenstein 10).
De bijeenkomst is toegankelijk voor een
beperkt aantal personen, aanmelden is
noodzakelijk. Kijk voor meer informatie en
aanmelden op israel-forum.nl. De bijeen-
komst kan ook via een livestream gevolgd
worden op dep-israel.nl

INFORMATIEAVOND OVER GEZINSHUIZEN

Het Platform Jeugdhulpverlening, waarin
het deputaatschap DMZ participeert, komt
graag in contact met (pleeg)ouders die zich
willen oriënteren op het starten van een re-
formatorisch gezinshuis. Samen met ervaren
gezinshuisouders bieden
we een informatieavond op donderdag
1 oktober (19.30 uur). Er is binnen de achter-
ban behoefte aan opvang voor kinderen en
jongeren die kortere of langere tijd niet thuis
kunnen wonen en intensievere begeleiding
behoeven in een kleinschalige voorziening
als een gezinshuis. Uitbreiding van het aantal
gezinshuizen is gewenst om te voorzien in de
nood van jongeren voor wie een pleeggezin
niet (meer) passend is. Locatie: Rehoboth-

kerk, Geref. Gemeente, Bergweg 26 te Zeist.
Aanmelding vooraf is noodzakelijk:
[werkgroepjeugdhulp@](mailto:werkgroepjeugdhulp@cbgg.nl)
cbgg.nl; tel. 0611-910855 of 0623-866869.

“

**ALS WIJ VOOR ONZE
ZALIGHEID NIET GELOVEN
IN CHRISTUS, HEM NIET
AANNEMEN EN OMHELZEN,
ZONDIGEN WIJ TEGEN
CHRISTUS EN DOEN ONZE
ZIELEN GEWELD AAN.**

THOMAS BOSTON

IN MEMORIAM

mevrouw J. van Haaren-van der Spek (84)

Op donderdag 27 augustus was het de tijd van sterven voor mevrouw J. van Haaren-van der Spek, de weduwe van onze onvergetelijke docent ds. J. van Haaren. Na 26 huwelijksjaren is ze 37 jaar weduwe geweest. Tegenover haar oudste dochter had ze weleens de vrees geuit dat ze plotseling zou kunnen wegvallen. Dat is ook gebeurd. Ze was tot het laatste toe vitaal en zeer betrokken bij haar nageslacht en bij het kerkelijk leven. Elf jaar heeft ze zich ingezet voor de Vrouwenbond. Haar heengaan betekent een grote lege plaats. Haar grote betrokkenheid bij het leven en dienen van haar man is zo duidelijk

merkbaar in de levensschets, die ze op verzoek van de kerkenraad van Amersfoort schreef. Die is te lezen in 'Ter gedachtenis' (Nijkerk, 1984, bladzijde 11 tot 22). Ds. J. van Haaren (1933-1983) heeft onze gemeenten vanaf zijn 24ste jaar met bijzondere gaven mogen dienen. En ook met zegen! De laatste jaren was hij docent aan onze Theologische School en redactiesecretaris van De Saambinder. Al zijn krachten heeft hij tot het laatst toe in de dienst des Heeren mogen besteden. Zijn vrouw mocht hem daarin bijstaan, afstaan en verstaan. Drie kostbare gaven voor een domineesvrouw!

Hun huwelijks tekst uit Romeinen 12 vers 12 is veelzeggend: 'Verblijdt u in de hoop. Zijt geduldig in de verdrukking. Volhardt in het gebed'. Bijzonder denken we dan aan het verlies van hun bijna driejarig zoontje Gerard, in 1967. Hun kinderen en (achter)kleinkinderen bidden we in hun gemis van harte dezelfde troost toe, die toen ontvangen mocht worden uit Psalm 69 vers 14 (berijmd): 'Daar zullen zij, Gods knechten met hun zaad; zij, die Zijn Naam beminnen erfelijk wonen'.

v. A.

Kerkdiensten

Deze kerkdiensten zijn fysiek alleen toegankelijk voor eigen gemeenteleden onder de geldende maatregelen

ZONDAG 20 SEPTEMBER 2020

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 15.00 uur ds. J.J. van Eckeveld; Alphen a/d Rijn 15.30 uur ds. M. Blok; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 10.00 en 16.30 uur ds. J.B. Zippro; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; Arnhem 10.00 uur ds. J.J. van Eckeveld en 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 16.30 uur ds. G.J. van Aalst; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 14.00 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Benthuizen 9.30 uur ds. M. Blok en 16.00 uur stud. P.J. de Raaf; Berkenwoude 10.00 en 19.00 uur stud. M. Boersma; Bodegraven 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 16.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Borsselle 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 19.00 uur ds. A. Verschuure; De Valk-Wekerom 9.30 en 15.00 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Den Helder 17.30 uur

ds. A. Vermeij; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 (H.D.) en 15.00 en 19.30 uur (Engelstalige dienst) ds. A.A. Brugge; Dordrecht 9.30 en 12.30 en 17.00 uur ds. W.A. Zondag; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. S.W. Janse; Enter 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C.A. van Dieren; Goes 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (openb. bel.) en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 uur ds. G.J. van Aalst en 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. J. Schipper; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur stud. J. Beens; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. A. Schreuder; Haamstede 16.30 uur ds. C. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 15.30 en 18.30 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 15.30 uur ds. H.J. Agteresch; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. E. Bakker; Hoofddorp 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder en 18.30 uur ds. W. Silfhout; Hoogeveen 19.00 uur ds. A. Schreuder; Houten 19.00 uur ds. C. van Ruitenburch; Kampen 9.30 en

15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 10.00 en 14.30 uur stud. M.G. van Middendorp; Kapelle-Biezelinge 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Katwijk aan Zee 18.00 uur stud. J. Beens; Kortgene 10.00 en 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. D. de Wit; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburch; Kruiningen 9.30 en 14.00 uur ds. C. Sonneveld; Leerdam 15.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Leiderdorp 15.30 uur ds. B. Labee; Lelystad 15.00 uur ds. G. van Manen; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Marknesse 15.00 uur ds. J.B. Huisman; Meeuwen 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 18.00 uur kand. P.C. Vlot; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. M. Karens; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 19.00 uur ds. M. Joosse; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur stud. P.J. de Raaf; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur stud. L. van der Kuijl; Nieuw-Beijerland 9.30 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 9.30 uur en 18.30 uur ds. E. Bakker en 14.30 uur ds. J. Schipper; Nieuwer ter Aa 16.00 uur (H.D.) ds. W. Harinck; Nieuwerkerk 9.30 en 15.30 uur kand. P.C. Vlot; Nieuwe-Tonge 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Nisse 14.30 uur ds.

G.P. van Nieuw Amerongen; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Oosterland 14.30 uur ds. G. Pater; Oostkapelle 17.00 uur (openb. bel.) ds. S. Maljaars; Opheusden 10.00 (H.D.) en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Oude-Tonge 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; Poederloij 19.00 uur ds. L. Blok; Poortugaal 18.30 uur ds. M. Blok; Puttershoek 14.45 uur (H.D.) ds. W.A. Zondag; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. J. IJsselstein en 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 18.30 uur ds. C. Sonneveld; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-Centrum 19.00 uur stud. L. van der Kuijl; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. B. Labee; Sint Annaland 14.30 uur ds. K. Boeder; Slidrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 19.00 uur ds. H. Brons; Stolwijk 15.00 uur stud. M. Boersma; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Tholen 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Westzaan 10.00 uur ds. A. Vermeij en 15.30 uur (H.D.) ds. G.W.S. Mulder; Wierden 15.00 uur ds. P.D. den Haan; Woerden 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Zeist 15.30 uur ds. P. Mulder; Zoetermeer 10.00 uur ds. M.H. Schot en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 17.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 22 SEPTEMBER 2020

Drachten 19.30 uur ds. A.J. de Waard; Ede 19.30 uur ds. M. Joosse; Elspeet 19.30 uur ds. G. van Manen; Ermelo 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Goudswaard 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Kruiningen 19.30 uur ds. A. Verschuure; Nieuwdorp 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Opperdoes 19.30 uur ds. E. Bakker; Oude-Tonge 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Waarde 19.30 uur ds. D. de Wit.

WOENSDAG 23 SEPTEMBER 2020

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Barendrecht 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Berkenwoude 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. J.W. Verweij; Hilversum 19.45 uur ds. C. van Ruitenburg; Hoofddorp 19.45 uur ds. M. Blok;

Hoogeveen 19.30 uur ds. E. Bakker; Kampen 16.00 uur (huw.bev.) ds. G. Pater; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. F. Mulder; Krabbendijke 14.30 uur (bevestigingsdienst) ds. W.J. Karels en 19.00 uur (intrededienst) ds. P.C. Vlot; Leerdam 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Meeuwen 19.30 uur ds. K. Boeder; Nieuw-Beijerland 19.30 uur (H.D.) ds. H.A. van Zetten; Opheusden 19.30 uur ds. W. Mouw; Puttershoek 19.30 uur ds. J. van Laar; Rhenen 15.15 uur (huw.bev.) ds. F. Mulder; Spijkenisse 19.45 uur ds. J.J. van Ekeveld; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Beens.

DONDERDAG 24 SEPTEMBER 2020

De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Dinteloord 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Emmeloord 14.30 uur (huw.bev.) ds. D.W. Tuinier; Krabbendijke 14.00 uur (huw.bev.) ds. A.B. van der Heiden; Naaldwijk 19.45 uur ds. A. Schot; Nieuwer ter Aa 19.30 uur ds. G. Pater; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. L. Blok; Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Slidrecht 13.30 (huw.bev.) en 19.45 uur ds. A.T. Huijser; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. J. Schipper; Veenendaal 13.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; Westzaan 19.30 uur ds. H.J. Agteresch.

VRIJDAG 25 SEPTEMBER 2020

Borssele 14.30 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit; Kampen 19.00 uur (huw.bev.) ds. D.W. Tuinier; Nunspeet 15.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Rhenen 15.30 uur (huw.bev.) ds. F. Mulder; Rijssen-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; Spijkenisse 13.00 uur (huw.bev.) ds. H. Brons.

“

ZONDAG 3

Opdat de oorsprong van onze ellende ontdekt kan worden en God van alle beschuldiging vrij zal blijven, behoren wij een vergelijking te maken van de heerlijkheid waarin wij zijn geschapen met de ellende waarin we zijn vervallen.

ZACHARIAS URSINUS

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 20 SEPTEMBER 2020

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.00 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Leuk geld verdienen voor uw goed doel, kerk of vereniging?

Rolladeactie! Vleesactie!
Goede marge, mooie opbrengst!
Ook div. andere mogelijkheden
bespreekbaar. Tel. 06-18670731
WWW.SLAGERIJBARTADRIAANSE.NL

www.kwaliteitpanty.nl

vanaf 6 stuks gratis verzonden!

De "R" in de maand. Zorg voor een goede weerstand! Meer energie.

Neolife multivitaminen voor
volwassenen en kinderen.
September aanbieding!
Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Nieuwe CD

Meditatief orgelspel over de Psalmen

vanuit de Gereformeerde Gemeente te Barneveld-Zuid
Er is een meditatie van ds. J. van Laar in het boeklet opgenomen
Organist | Wijnand Bos
Bestellen: info@wijnandbos.nu

Voor Top Onions B.V. te 's-Gravenpolder is Green Career Consult op zoek, naar mensen die invulling wensen te geven aan de volgende vacatures:

- **International Sales Manager (HBO)**
- **Mechanisch Monteur (MBO)**
- **Operator Inpak (MBO)**
- **Heftruckchauffeur (MBO)**

Met het oog op deze functies, zoeken wij gedreven en flexibel ingestelde personen, die met passie hun werk willen doen!

Voor meer informatie – waaronder de volledige vacaturetekst – kunt U contact nemen met:

Bart van Eikema Hommes, senior consultant agribusiness – Green Career Consult
Mailadres: bart.hommes@greencareerconsult.nl
Telefoonnummer: 06-53159483.

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41 99 77
Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

Begrafenisonderneming STAM

Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

De nieuwe collectie ligt al in de winkel!

U kunt bij ons terecht voor bruilofts-, rouw-, doop-, zondagse- of schoolkleding.

Onze maten gaan vanaf 44 tot 176.

www.juliaskleding.nl

Voor deskundig advies en begeleiding rondom ouderen(zorg) in uw gemeente:
Evert Top, 06-43559161

Top-zorgadvies.nl

Zie artikel RD Magazine 19/9

Binnenkort: **Jeugdboeken van ds. E. Venema en M. Heikoop:**
www.ramshoorn.nl

Alleenstaande vrouw met 3 kinderen zoekt met spoed **huurwoning in Veenendaal**. Tel.: 0615115317

MOOIE COLLECTIE ORGELS VAN DIVERSE MERKEN RUIME ERVARING IN ZAAL- EN KERKORGELS

VERTROUWDE KLANKEN...

Stolk Orgels

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL

VRIJHEIDSLAAN 55
2912 EA NIEUWERKERK A/D IJSSEL

KRABBENDIJK

OOSTPOLDERWEG 1S
4413 NN KRABBENDIJK

TEL. 0180 31 56 52 | WWW.STOLKORGELS.NL

WAT WEET HET DUITSE VOLK VAN DE ENIGE TROOST?

Hun eigen Heidelberger zijn ze veelal kwijt! Helpt u ons hem weer terug te brengen?

Zie onze website www.svvhed.org voor informatie.

Giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

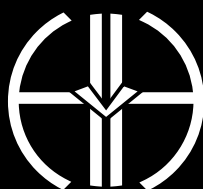
begrafenisverzorging Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131ES Vlaardingen
☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Laatste preken van JC Philpot 1 €12,50
William Gadsby 1-3 à €12,50
Preken van John Kershaw 1-2 à €19,50
hetbraambos.nl 078-6933783

HEEREN VAN OPHEUSDEN

AMBTSKLEDING

MAATKOSTUUMS

TROUWKOSTUUMS

GELEGENHEIDSKLEDING

AFSPRAAK MAKEN?

We bieden de mogelijkheid voor een afspraak in de avonden of voor bezoek bij u aan huis.

HEERENVANOPHEUSDEN.NL | 0488 42 96 90 | INFO@HEERENVANOPHEUSDEN.NL

BURGEMEESTER LODDERSTRAAT 38 | 4043 KM | OPHEUSDEN

Manager Zorg ZORGGROEP SIRJON | Junior financieel medewerker TEEUWISSEN & KOOY | IT support medewerker VWC | Verkoper VAN EE BUITENSPEELGOED | Junior uitvoerder DE JONG INFRA **SOLLICITEER VIA WERKMETTALENT.NL**

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

www.profijtisolatie.nl

*Begrafenisondernehmung
de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafenisondernehmungdejongh.nl
www.begrafenisondernehmungdejongh.nl

**Conflictbemiddeling d.m.v.
Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd
'Psycholoog - Mediator NIP'.**

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnderland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

*De Verrassing
Bungalowpark*

**Al 60 jaar
verrassend op Texel!**

*Welkom
terug op
ons park!*

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

WILHELMINAHOF

NIEUW
30 zorggeschikte appartementen
met gemeenschappelijke
ontmoetingsruimte in Uddel.

WWW.WILHELMINAHOFUDEL.NL

Thuis uw nieuwe vloer kiezen!
PVC, Parket, Laminaat, tapijt.
Afspraak maken? 06-19557166
DE VLOERENKONING.NL

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl
Psychologische Hulpverlening

NIEUW!

BOEK 'LELIE ONDER DE DOORNEN?'

Tijdens de coronacrisis hield ds. C. van Ruitenburg voor de kerktelefoon meditatie's over een aantal planten die in de Bijbel voorkomen. Het is een serie leerzame lezingen geworden, waarin ook na de coronacrisis voor het persoonlijke zielenleven indringende vragen om een antwoord roepen. Sinds zijn bezoek aan Jordanië en 'House Jemima' draagt ds. Van Ruitenburg de vervolgde kerk en de mensen met een beperking in Jemima een warm hart toe. Hij wil hen financieel ondersteunen vanuit de opbrengsten van zijn boekje, dat herinnert aan zijn loopbaan als verkoopleider in de plantenwereld, maar ook telkens wijst op de Plant van naam (Ezech. 34:29a). Onze hartelijke wens is dat het dienen mag 'om de hemel te planten en om de aarde te gronden' (Jes. 51:16b).

NU VERKRIJGBAAR: € 11,50

www.bijzonderenoden.nl/cadeau

Bekijk ook onze andere geschenken met meerwaarde voor uzelf én uw (verre) naaste!

**bijzondere
noden**
handen van de kerk

**'Lelie'
onder de doornen ?**

Ds. C. van Ruitenburg

**Samen aan het werk,
dat maakt de relatie sterk!**

Kom eens langs voor een gratis kennismakingsgesprek, wij zijn specialist in **jongenshulpverlening**.

OUTBACKEXPLORERS®
...laat relaties weer lopen!

Driebergen • Kootwijkerbroek • Yerseke • Zevenhuizen (ZH)
Kijk op www.outbackexplorers.nl

**Relaties
Seksualiteit
Burn-out
Onzekerheid
ADHD – Autisme
Identiteit
Opvoeding
Rouw**

WWW.ABCONSULTS.NL

ABCONSULTS
Precies de hulp die je nodig hebt!

JOOP POLET
MKB-kredietcoach
schakel voor jouw onderneming

Financieel plan nodig?
Schakel je eigen financiële coach in!

Doe de gratis Risico Quick Scan!
Scan de QR-code of kijk op
www.mkbcoachpolet.nl

Tel. 078-6920020 www.mkbcoachpolet.nl Plantageweg 22 Alblasserdam

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

JOH.DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

HOEKMAN
Kantoor & Project

Levering in heel Nederland

Hoekman is uw leverancier van **tafels en stoelen** voor **kerk, vergaderzaal** of **consistorie**.

Maak een **vrijblijvende afspraak** bij u op locatie.
U kunt dan kennismaken met onze **kwaliteit en jarenlange ervaring**.

Noordzandstraat 34 | 4401 CG Yerseke
T 0113 572907 | www.piethoekman.nl

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM

Voorstraat 41 – 3245 BG Sommersdijk
Tel. (0187) 48 26 14 – Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

ELSKE WAARHEEN?

OMA VRAAGT NOG HOE HET MET VADER GAAT EN MET MARJA EN TESSA. VERDER PRAAT ZE EVEN OVER OPA, VERTELT IETS OVER GERT-JAN, EN ZEGT DAT JUFFROUW BAAN ZIEK IS.

'Elke dag ga ik even naar haar toe. Ze vraagt vaak naar jou, Elske. Als je zin hebt, moet je haar maar eens een kaart schrijven. Weet je het adres?' Dat weet Elske en ze zegt: 'Alleen de postcode niet, maar die zoek ik wel op.'

Even is het stil. 'Verder heb ik geen nieuws', zegt oma dan. 'Ik moet je van iedereen de hartelijke groeten doen'. Elske zegt: 'Doet u iedereen maar de groeten terug. En oma, ik bel wel weer een keer. Geeft u Hector een aai? Dag oma'.

Ze legt de hoorn neer en gaat terug naar haar kamer. De slaap is helemaal over en ze gaat weer aan het piekeren. Ze vond het helemaal geen fijn telefoongesprek. Deed oma dan niet aardig? Best wel. En toch... O, wat kostte het toch veel moeite om te zeggen dat ze niet kwam. Alleen toen ze hoorde dat Heleen en Geraldine bij oma geweest waren, werd ze jaloers. Het is juist goed dat ze niet gaat. Heleen heeft Geraldine nu. En opa en oma, die hebben elkaar en juffrouw Baan en... Nou ja, alle mensen bij wie ze horen. Zij hoort hier, bij vader, Marja en Tessa. Ze had er nog wel aan gedacht om te vragen of Heleen bij haar zou komen in de vakantie. Maar tegelijk wist ze dat ze dat beter niet kon doen.

Heleen zou merken hoe het hier toegaat, dat ze niet bidden en niet uit de Bijbel lezen, dat ze zondags werken, en altijd staat de televisie aan. Nee, dat kon ze niet doen. Voordat ze hier naar toeging, had ze het wel met Heleen afgesproken, maar nee, het kan niet. Het kan echt niet.

Als Geld mijn god wordt

Een Engelse dominee preekte over de macht van het geld. Als alles om geld draait.

Wat gebeurt er als geld jouw leven beheerst? Een oud verhaaltje maakt het duidelijk.

Een jongen uit de achterbuurt liep door het winkelcentrum van New York. Op een gelukkig moment viel zijn oog op een vijf-dollarbriefje op straat. Hebbes! Hij was de koning te rijk en keek vanaf die dag altijd naar beneden. Gebeurde het nóg maar eens! Na jaren maakte hij de balans op van zijn vondsten: om precies te zijn 29.516 knopen, 54.172 spelden en 12 centen. Daarbij een kromme rug en een vrekkelig karakter. Hij was ook wat verlóren. De vrolijke zonnestrallen en het schijnsel van de sterren zag hij nauwelijks meer. Vrienden raakte hij kwijt. Lente en zomer gingen ongemerkt voorbij. Z'n ogen waren alleen gericht op de goot. Altijd snakken naar meer, meer, meer. Zoals de man in Bunyans "Christinnereis". Hij harkte strootjes, stokjes en vuilnis bij elkaar, terwijl hij de kroon vlak boven zijn hoofd totaal niet opmerkte.

'Bent u, ben jij dat?', vroeg de dominee. 'Kijk omhoog! Je bent wel een schepsel van deze tijd, maar ook een kind voor de eeuwigheid. Je moet hemelburger worden, een pelgrim op weg naar de hemelstad. Veel te veel christenen zijn als die jongen! De dingen op aarde zijn belangrijk, maar vergeet niet wie je bent en waar je heen gaat. Anders gezegd: 'Die rijk willen worden, vallen in verzoeking, en in de strik, en in vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de mensen doen verzinken in verderf en ondergang. Want de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad, tot welke sommigen lust hebbende zijn afgedwaald van het geloof, en hebben zichzelf met vele smarten doorstoken'.

Arme 'rijken', volgens 1 Timotheüs 6:9,10.

Moet jij soms ook iets in je leven veranderen?

Ds. Labee over: **God en Allah**

Regelmatig hoor ik mensen die stellen dat de God van de Bijbel Dezelfde is als de Allah uit de Koran. Hoe weerleg ik dat?

De Vader

Een oudere lezer schreef een indringende brief met deze vraag. Het gaf haar terecht veel zorg dat mensen betogen dat het er uiteindelijk niet toe doet. Zeker, zowel een christen als een moslim gelooft in een Schepper, een Heerser over alle dingen, Die straks Rechter zal zijn. De Koran heeft best wel wat overeenkomsten met de Heilige Schrift. Maar de verschillen zijn veel méér en tonen een onoverbrugbare kloof tussen beide religies. Bestudering ervan heeft eens iemand tot de sterke uitspraak gebracht: 'Allah is zeker niet gelijk aan de God van de Bijbel, maar is de god van de antichrist'.

Nu is dus de vraag om dat wat te onderbouwen. Allereerst moeten we dit zeggen: een ware christen doet steeds weer geloofsbelijdenis met het Apostolicum of de twaalf artikelen van ons algemeen ongetwijfeld christelijk geloof. De kern daarvan is het geloofsbelijden van de drie-enige God: 'Ik geloof in God den Vader (...), en in Jezus Christus (...), ik geloof in den Heiligen Geest'. Als Allah dezelfde god zou zijn als de God van de Bijbel, is Allah de Vader van de Heere Jezus Christus. Er zal wel geen moslim te vinden zijn die dat zal beamen. Alléén door bekering zal dit geheim betekenis krijgen: 'Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe'.

Er zijn mensen die stellen dat de naam 'Allah' een treffende overeenkomst heeft met

de naam van de levende 'God' uit de Bijbel. Zowel Allah als 'El' of 'Elohiem' betekenen immers 'Heere'. Maar terecht is daartegen ingebracht dat ook de naam 'Baäl' de betekenis heeft van 'heer'. En op de Karmel stelt Elia het volk Israël voor de keuze: 'Hoe lang hinkt gij op twee gedachten? Zo de HEERE God is, volgt Hem na, en zo het Baäl is, volgt hem na' (1 Kon. 18:21b). In die lijn moeten we ook stellen: 'zo de God van de Bijbel, onze God is, zo volgt Hem na en zo niet, volgt Allah'.

Een historisch argument dat weleens genoemd wordt is het volgende. Toen Mohammed (ca. 570-632 na Chr.) met zijn boodschap bij de Joden in Medina kwam, hebben zij de gedachten van de 'profeet' verworpen. Het moet toen al hun diepe overtuiging geweest zijn dat Mohammed met een 'god' kwam die ze niet herkenden als de God van Abraham, Izak en Jakob.

Van onze Heere Jezus Christus

Reeds in het Oude Testament heeft God Zich als Vader bekendgemaakt. We lezen in Jesaja 63 vers 16: 'Gij zijt toch onze Vader, want Abraham weet van ons niet en Israël kent ons niet; Gij, o HEERE, zijt onze Vader, onze Verlosser vanouds af is Uw Naam'. Ons leer- en troostboek, de Heidelbergse Catechismus, legt dat Vaderschap in Zondag 9 zo treffend uit: 'Dat de eeuwige Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die hemel en aarde, met al wat erin is, uit niet geschapen heeft, Die ook door Zijn eeuwigen raad en voorzienigheid ze nog onderhoudt en regeert, om Zijns Zoons Christus' wil mijn God en mijn Vader is (...)'. In het Nieuwe Testament geeft God de Zoon onderwijs aan Filippus, ondermeer met deze woorden: 'Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien; en hoe zegt gij: Toon ons den Vader?' De Koran geeft 99 namen voor Allah, maar één van de diepste namen, de Vadersnaam, ontbreekt.

Tenslotte, de Koran ontkent onder andere de drie-enige God, het God-zijn van Jezus en de verzoening door voldoening. We onderschrijven deze uitspraak: 'Daarmee heeft de god van de Koran zich op een beslissende wijze van de God en Vader van Jezus Christus gedistantieerd'.

Lezer(es), mag u/ jij zeggen met de apostel Petrus (1:3) door het werk van Gods Geest: 'Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden?'

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

